

Stichting Prenatale screening regio Nijmegen – SPN

Nieuwsbrief – maart 2021, nummer 90

Dit is de nieuwsbrief van de Stichting Prenatale screening regio Nijmegen (SPN), het regionale centrum voor prenatale screening. De SPN wil u hiermee informeren over de ontwikkelingen op het gebied van de regionale en landelijke organisatie van prenatale screening.

In deze nieuwsbrief:

Algemeen

Website CLBPS
Kwaliteitseisen voor het eerste trimester SEO
Gewijzigde kwaliteitseisen tweede trimester SEO
Andere gewijzigde kwaliteitseisen

Counseling

Aantal counseling gesprekken in 2021
Nieuwe data basiscursus counseling
Bestel niet teveel folders

NIPT

NIPT aanvraag: als de keuze nevenbevindingen nog wijzigt
NIPT publicatie: invloed NIPT op deelname screening

Eerste Trimester SEO

Terugblik 15 maart: algemeen webinar eerste trimester SEO
Algemeen webinar eerste trimester SEO: on demand
15 juni webinar eerste trimester SEO: aanvraag, registratie, uitslag en betaling
Informatiemap eerste trimester SEO
Werving zwangeren voor vaardigheidstraining
Nascholing counselors
Opleiding echoscopisten

Peridos

Aanpassing dataset counseling

Website CLBPS

Sinds korte tijd is de website van de Coöperatie Landelijk Beheer Prenatale Screening (CLBPS) in de lucht: www.clbps.nl. De CLBPS ondersteunt de Regionale Centra prenatale screening bij de uitvoering van hun taken. De website wordt vooral gebruikt om informatie te plaatsen over de implementatie van het eerste trimester SEO en de (bij)scholing die counselors en echoscopisten moeten volgen.

Kwaliteitseisen voor het eerste trimester SEO

Naar verwachting start vanaf 1 september 2021 de landelijke wetenschappelijke studie naar het eerste trimester SEO: de IMITAS-studie. IMITAS staat voor IMplementation of fIRST Trimester Anomaly Scan. Voor het uitvoeren en beoordelen van het eerste trimester SEO zijn, in samenwerking met de Werkgroep Kwaliteit en zorguitvoering, verschillende kwaliteitseisen opgesteld. Deze zijn door de Programmacommissie begin 2021 vastgesteld. De kwaliteitseisen betreffen de uitvoering van het eerste trimester SEO, de opleiding tot eerste trimester SEO-echoscopist en de kwaliteitsbeoordeling van het eerste trimester SEO. De kwaliteitseisen zijn gepubliceerd op www.pns.nl/kwaliteitseisen.

Gewijzigde kwaliteitseisen tweede trimester SEO

De kwaliteitseisen voor het tweede trimester SEO zijn geactualiseerd en de opbouw van de documenten is gewijzigd. Belangrijkste inhoudelijke wijzigingen betreffen aanscherping van het beleid rondom pretecho's en bij onvoldoende beeldvorming. Zie www.pns.nl/kwaliteitseisen.

Andere gewijzigde kwaliteitseisen

Naar aanleiding van de implementatie van het eerste trimester SEO in onderzoekssetting zijn kleine wijzigingen doorgevoerd in een aantal andere kwaliteitseisen. Dit gaat dan met name om de toevoeging van het eerste trimester SEO in de kwaliteitseisen counseling prenatale screening, informed consent en privacy en de kwaliteitseisen vaginale echo. De kwaliteitseisen zijn begin 2021 door de Programmacommissie vastgesteld. De kwaliteitseisen zijn gepubliceerd op www.pns.nl/kwaliteitseisen.

COUNSELING

Aantal counseling gesprekken in 2021

Wij vragen uw aandacht voor het verrichten van voldoende counselingsgesprekken. Net als in voorgaande jaren geldt de norm van 50 counselingsgesprekken in 2021. Omdat in 2022 Traintool niet wordt ingezet, vervalt de uitzonderingscategorie van 35-49 gesprekken. In het voorjaar van 2022 zal de SPN toetsen of u voldoende counselingsgesprekken heeft gevoerd in 2021. Indien u verwacht dat dit niet haalbaar voor u is, dan kunt u contact hierover opnemen met de SPN via spn-regionijmegen@radboudumc.nl.

Nieuwe data basiscursus counseling

Er zijn weer data gepland voor de basiscursus Counseling Prenatale Screening. Op vrijdag 4 juni en vrijdag 18 juni kunnen zorgverleners deelnemen aan de basiscursus in Amsterdam, georganiseerd door het AMC. Er zal rekening worden gehouden met de geldende coronamaatregelen, hierdoor is het maximum aantal deelnemers beperkt tot 15 personen. U kunt zich aanmelden via de SPSAO [website](#).

Bestel niet teveel folders

Vanwege de invoering van het eerste trimester SEO worden de folders vernieuwd. Bestel daarom de komende maanden niet te veel folders (van zowel de screening op down-, edwards- en patausyndroom als de 20 wekenecho). De nieuwe folders worden vanaf augustus 2021 in gebruik genomen en zijn vanaf juni te bestellen in de webshop op www.pns.nl/professionals.

NIPT aanvraag: als de keuze nevenbevindingen nog wijzigt

Bij de NIPT-aanvraag komt het voor dat een zwangere op het laatste moment haar keuze voor het wel of niet laten bepalen van nevenbevindingen bij de NIPT wil veranderen of dat zij nog wat bedenktijd nodig heeft. De keuze voor wel of niet laten bepalen van nevenbevindingen is in Peridos nog aan te passen tot het moment dat de informatie door het laboratorium is opgehaald (de datum van het ophalen is te controleren in Peridos). Is de keuze na het printen van het bloedafnameformulier nog gewijzigd, dan wordt de laatst bekende informatie uit Peridos overgenomen. De ingevulde keuze op het geprinte formulier vervalt hiermee. De informatie in Peridos is dus leidend ten opzichte van de informatie op het bloedafnameformulier.

Wanneer een zwangere na het printen van het bloedafnameformulier haar keuze voor nevenbevindingen wijzigt, is er echter een discrepantie tussen de informatie op het formulier en de gegevens uit Peridos. De NIPT kan dan vertraging oplopen, doordat het NIPT-laboratorium deze gegevens eerst controleert bij de aanvrager.

De NIPT-laboratoria raden daarom aan om het labformulier pas te printen wanneer een zwangere een keuze heeft gemaakt tussen wel of geen nevenbevindingen. Een alternatief kan zijn om bij de definitieve keuze het formulier per beveiligde e-mail naar de zwangere te sturen en haar deze zelf uit te laten printen.

NIPT publicatie: invloed NIPT op deelname screening

Recent verscheen in samenwerking tussen het NIPT-consortium en medewerkers van het RIVM een publicatie over het effect van de introductie van NIPT op de deelname aan screening op down-, edwards- en patau syndroom. Het doel van de studie was om te bekijken wat het effect was van de introductie van NIPT als vervolgttest en als eerste screeningstest op de deelname van prenatale screening op down-, edwards- en patau syndroom in Nederland. Er is retrospectief data verzameld van alle zwangere vrouwen die kozen voor prenatale screening door middel van de combinatietest of NIPT tussen januari 2007 en maart 2019. Hiervoor is gebruik gemaakt van nationale registratiesystemen.

Na de introductie van NIPT als vervolgttest in april 2014 (TRIDENT-1) steeg de deelname aan de combinatietest van 29,5% in 2013 naar 34,2% in 2015. Na de introductie van NIPT als eerste test in april 2017 (TRIDENT-2) daalde de deelname aan de combinatietest van 35,8% in 2016 naar 2,6% in 2018. De totale deelname (NIPT en combinatietest) stabiliseerde binnen twee jaar na introductie van de NIPT als eerste test tot 46%. Regionale verschillen in NIPT deelname waren ook zichtbaar: deze varieerden van 31,8% tot 67,9%.

Referentie: Van der Meij, K.R. et al. (2021) Uptake of fetal aneuploidy screening after the introduction of the non-invasive prenatal test: a national population-based register study. *Acta Obstetrica et Gynecologica Scandinavica*. <https://doi.org/10.1111/aogs.14091>

Terugblik 15 maart: algemeen webinar eerste trimester SEO

Op maandag 15 maart vond het algemene webinar over het eerste trimester SEO plaats. Het webinar is gevolgd door bijna 2500 counselors, echoscopisten en andere geïnteresseerden. De kijkers beoordeelden het webinar met een 8.

Onder leiding van Sjaak Toet (bestuurder SPSRU) spraken diverse sprekers over de invoering van het eerste trimester SEO in onderzoekssetting. Achtereenvolgens kwamen aan bod:

- Het eerste trimester SEO in Nederland, inclusief kwaliteitsstandaard door dr. Liesbeth van Leeuwen (gynaecoloog en perinatoloog bij Amsterdam UMC, bestuurder SPSAO).
- De wetenschappelijke IMITAS-studie door dr. Monique Haak (gynaecoloog en specialist foetale geneeskunde bij LUMC, hoofdonderzoeker IMITAS-studie).
- Het counselingsgesprek: wat verandert er? door dr. Janneke Gitsels (verloskundige en counselor).
- Praktische informatie door dr. Jacqueline Laudy, MSc. (arts-epidemioloog, bestuurder RCPSNH).

Vanuit de studio beantwoordden de sprekers samen met Laura Cloostermans, (projectleider 13 wekenecho bij RIVM-CvB) de vragen die kijkers stelden. Er zijn bijna 1000 vragen gesteld, waarvan een deel beantwoord kon worden tijdens het webinar. Heeft u een vraag ingestuurd die tijdens het webinar niet aan bod kwam? Houd dan www.pns.nl in de gaten: daarop worden binnenkort veelgestelde vragen over het eerste trimester SEO beantwoord.

Echoscopisten ontvangen een Bewijs van Deelname na deelname aan dit webinar en het verdiepende webinar. Bent u geen echoscopist maar heeft u wel een Bewijs van Deelname nodig? Dan kunt u dat aanvragen bij de SPN via spn-regionijmegen@radboudumc.nl.

Algemeen webinar eerste trimester SEO: on demand

Het bovengenoemde webinar is een verplicht onderdeel van de nascholing van counselors en voor echoscopisten die het eerste trimester SEO willen gaan uitvoeren. Indien u deze niet heeft gevolgd op 15 maart of nog een keer wilt kijken, dan kunt u het [algemeen webinar eerste trimester SEO terugkijken](#). Tevens zijn de presentaties beschikbaar op www.clbps.nl.

15 juni webinar eerste trimester SEO: aanvraag, registratie, uitslag en betaling

Tijdens het algemene webinar is in grote lijnen aandacht besteed aan het proces van aanvraag tot uitbetaling van het eerste trimester SEO. Heeft u hier vragen over of wilt u meer weten en zien? Neem dan deel aan het webinar 'eerste trimester SEO: aanvraag, registratie, uitslag en betaling' op 15 juni van 14.45 tot 17.00 uur. Tijdens dit webinar worden allerlei praktische zaken rondom het eerste trimester SEO toegelicht aan de hand van schermbeelden in Peridos. Het webinar zal bestaan uit drie delen voor verschillende doelgroepen: counselors, echoscopisten en praktijkassistenten. U kiest zelf of u deelneemt en zo ja aan welk deel/welke delen. Meer informatie volgt in een volgende nieuwsbrief.

Informatiemap eerste trimester SEO

De informatiemap met factsheets en de vernieuwde informatiekaart is momenteel niet meer te bestellen via de webshop. Wilt u informatiemappen ontvangen? Mail dan naar cvb@rivm.nl. Graag wijzen wij u ook op de [digitale versies van de factsheets](#). Heeft u mappen besteld, maar nog niet ontvangen? Deze worden waarschijnlijk binnenkort geleverd.

Werving zwangeren voor vaardigheidstraining

Vanaf 12 april kunnen zwangeren worden geworven als model voor de vaardigheidstrainingen. De echoscopist bepaalt tijdens de termijnecho wie er geschikt is. Diverse zorginstellingen in Nederland hebben zich aangemeld mee te werken aan de werving van deze zwangeren. Zij ontvangen binnenkort een uitgebreide (landelijk opgestelde) informatiebrief om aan de geselecteerde zwangeren mee te geven. Met deze informatie kan de zwangere zich bij interesse aanmelden. Wij vragen u tijdens de intake of counseling geen toezegging te doen aan de zwangere over deelname.

Nascholing counselors

E-learning eerste trimester SEO

Sinds 15 maart is de [e-learning eerste trimester SEO](#) beschikbaar. In deze e-learning wordt specifiek ingegaan op het counsellen over het eerste trimester SEO. Het volgen van de e-learning en het maken van de bijbehorende toets zijn verplichte onderdelen van de bijscholing voor counselors. Nadat u de e-learning heeft doorlopen én vervolgens de toets succesvol heeft gemaakt, ontvangt u per e-mail een certificaat. Deelname kost ongeveer één uur. De e-learning is geaccrediteerd door de KNOV, NVOG, BEN, V&VN en ABC1 en levert 1 punt op. Heeft u een BIG-registratie en heeft uw beroepsgroep de e-learning geaccrediteerd? Wij schrijven het accreditatiepunt voor u bij in het register van uw beroepsgroep en in Peridos. Counselors dienen de e-learning en toets te maken voor 31 mei 2021. Hierna controleren de Regionale Centra of u de verplichte bijscholingen (algemeen webinar en e-learning met toets) voor het eerste trimester hebt gedaan. Daarna bent u bevoegd om per 1 augustus 2021 te counsellen over het eerste trimester SEO.

Opleiding echoscopisten

Verdiepend webinar eerste trimester SEO: aanmelden kan nog

Het verdiepend webinar over het eerste trimester SEO (voor echoscopisten) vindt plaats op:

- Maandag 22 maart van 15.00 tot 17.00 uur (optie 1)
- Maandag 29 maart van 19.00 tot 21.00 uur (optie 2)

Dit webinar is verplicht voor echoscopisten in opleiding tot ETSEO-echoscopist. Ook andere geïnteresseerden zijn welkom. Het is nog steeds mogelijk om u voor het webinar op 29 maart [aan te melden](#).

Handleiding opleiding ETSEO-echoscopist

De opleidingen voor het eerste trimester SEO hebben een [studiehandleiding](#) gemaakt voor de echoscopisten. Deze bevat informatie over de gehele opleiding. Ook leest u hierin hoe u zich kunt voorbereiden op de theorietoets.

Actief aanmelden theorietoets

Een verplicht onderdeel van de scholing voor echoscopisten is het succesvol afronden van een theorietoets. De theorietoets wordt georganiseerd door de SEO-opleidingen. Echoscopisten die het algemene én verdiepende webinar hebben gevolgd, krijgen van hun Regionaal Centrum een Bewijs van Deelname en de aanmeldlink voor de digitale theorietoets. Het Bewijs van Deelname aan de webinars is nodig voor inschrijving voor de toets. Dus schrijf u na ontvangst van dit bewijs, zo spoedig mogelijk in voor de toets.

Aanmelden vaardigheidstrainingen

Vanaf 25 maart kunt u zich inschrijven voor de vaardigheidstraining. De uiteindelijke deelname hangt af van het met goed gevolg afronden van de theorietoets. Aanmelden kan via de [website van Fontys](#).

Er is in het voorjaar ook nog wat ruimte voor echoscopisten die niet verplicht zijn de vaardigheidstraining te volgen. Deze echoscopisten kunnen zich vanaf 23 april inschrijven. De training vindt dan waarschijnlijk plaats in juni. Voor deze groep wordt accreditatie aangevraagd.

Uitbetaling eerste trimester SEO aan echocentra

Zoals in eerdere nieuwsbrieven gemeld, zullen de Regionale Centra de betalingen van het eerste trimester SEO aan de echocentra gaan uitvoeren. Wij informeren alle echocentra hier spoedig over via een aparte informatiebrief. We vertellen dan meer over hoe het financieringsproces eruit ziet en wat er de komende tijd van de echocentra wordt verwacht.

Aanpassing dataset counseling

De dataset counseling wordt per 1 april 2021 aangepast. Dit betekent dat er een aantal velden wordt verwijderd. Voor de zorgverleners die de gegevens in Peridos kunnen bekijken, betekent dit dat er bij de counseling dan ook minder gegevens zichtbaar zijn. Voor meer informatie zie: www.peridos.nl/dataset.

De SPN verspreidt deze nieuwsbrief digitaal onder alle betrokken zorgverleners in de regio en overige geïnteresseerden. Voor aan- of afmeldingen: spn-regionijmegen@radboudumc.nl.